

Tämä sivu on konekäännetty [\[Linkki\]](#). Konekäännökset voivat sisältää virheitä, jotka saattavat heikentää selkeyttä ja tarkkuutta. Oikeusasiamies ei vastaa mahdollisista epäjohtonmukaisuuksista. Tietojen luotettavuus ja oikeusvarmuus varmistuvat lukemalla edellä linkitetty lähdekielinen versio (englanti). Lisätietoja on [kieli- ja käännöskäytännöissämme](#) [\[Linkki\]](#).

Päätös asioissa 562/2017/THH ja 1069/2017/THH siitä, miten komissio on käsitellyt lukuisia komission jäsenten matkakuluja koskeviin asiakirjoihin tutustumista koskevia pyyntöjä

Päätös

Kanteluasia 562/2017/THH - Tutkittavaksi otetut kantelut, pvm 06/07/2017 - Päätökset, pvm 16/11/2018 - Asiaan liittyvät toimet Euroopan komissio (Toimielin sopi asian) | Euroopan komissio (Tutkimusta ei syytä jatkaa) |

Kanteluasia 1069/2017/THH - Tutkittavaksi otetut kantelut, pvm 16/11/2018 - Päätökset, pvm 16/11/2018 - Asiaan liittyvät toimet Euroopan komissio (Toimielin sopi asian) | Euroopan komissio (Tutkimusta ei syytä jatkaa) |

Tapaus johtui Espanjassa toimivan kansalaisjärjestön Access Info Europeen tammikuussa 2017 käynnistämästä kampanjasta, jonka tarkoituksena oli saada yleisön saataville Euroopan komission jäsenten vuoden 2016 matkakulut. Kampanjaan osallistui noin 120 kansalaista, jotka esittivät komissiolle yhteensä 188 pyyntöä. Komissio päätti käsitellä monia pyyntöjä yhdestä lähteestä ja käsitellä suoraan Access Info Europe -ohjelmaa, minkä vuoksi komissio ei lähettänyt vastaanottotodistusta yksittäisille hakijoille eikä lähettänyt vastauksia yksityishenkilöiden pyyntöihin. Koska asiakirjoja, joihin tutustumista pyydettiin, oli paljon, komissio teki kansalaisjärjestölle ehdotuksen pyynnön soveltamisalan kaventamisesta ja myönsi sen jälkeen oikeuden tutustua rajoitettuun määrään asiakirjoja.

Oikeusasiamies katsoi, että komission olisi pitänyt ottaa yhteyttä kaikkiin hakijoihin erikseen ainakin ilmoittaakseen heille, että se käsittelee kaikki pyynnöt vain Access Info Europea kautta. Tutkittuaan tarkastuksessa tarkasti, kuinka paljon hallinnollista työtä kunkin 188 pyynnön käsittelemiseksi tarvittiin, hän oli kuitenkin myös samaa mieltä siitä, että komissio toimi järkevästi katsoessaan, että kaikkien 188 pyynnön käsittelemiseksi tarvittavat resurssit muodostavat kohtuuttoman hallinnollisen rasitteen. Komissiolla oli näin ollen oikeus kaventaa yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevan pyynnön soveltamisalaa.

Oikeusasiamies katsoo kuitenkin, että on yleisen edun mukaista saada tietoa komission jäsenten matkakuluista. Koska komissio on nyt sitoutunut antamaan tällaisen pääsyn ennakoivasti ja tekee sitä nyt säännöllisesti, oikeusasiamies totesi, ettei asian jatkotutkimukselle ole perusteita. Hän on siis lopettanut tutkimuksensa.

Oikeusasiamies kiittää komissiota tästä uudesta ennakoivasta julkaisupolitiikasta.

Kantelun tausta

1. Kansalaisjärjestö Access Info Europe käynnisti tammikuussa 2017 kampanjan kaikkien komission jäsenten vuoden 2016 matkakulujen saamiseksi yleisön saataville. Se loi verkkosivuston [1] , jolla kansalaiset voivat seurata linkkejä pyytääkseen yhden komissaarin matkakuluja kahden kuukauden ajaksi. 120 kansalaista esitti 188 tällaista pyyntöä. Kansalaisjärjestö on tässä tapauksessa ensimmäinen kantelija. Toinen kantelija on yksityishenkilö, yksi kansalaisista, jotka ovat esittäneet pyynnön ja pyytävät pääsyä komission jäsenen Hahnin matkakuluihin touko-kesäkuussa 2016 ja syys-lokakuussa 2016.

2. Maaliskuussa 2017 komissio kirjoitti valtiosta riippumattomalle järjestölle ja selitti, että sen kampanja oli käynnistänyt pyynnöt, ja ehdotti, että se ottaisi yhteyttä kansalaisjärjestöön 120 kansalaisen välittäjänä ja käsitteli pyyntöjä yhdestä lähteestä. Valtiosta riippumaton järjestö ei ollut samaa mieltä, koska se ei katsonut, että se toimi kantajien puolesta. Koska komissio on omaksunut tämän lähestymistavan, yksittäinen kantelija ei tässä tapauksessa saanut vastausta eikä vastaanottotodistusta hänen alkuperäiseen pyyntöönsä. Sama koskee hänen uudelleentarkastelupyntöään (ns. vahvistettu hakemus), johon hän ei saanut komissiolta mitään vastausta.

3. Vastauksena asiakirjoihin tutustumista koskeviin pyyntöihin komissio osoitti, että se tarvitsee 75,5 työpäivää vastatakseen kaikkiin pyyntöihin. Se päätteli, että kyseessä on suhteeton hallinnollinen rasite. Julkista saatavuutta koskevien EU:n sääntöjen mukaisesti komissio ehdotti oikeudenmukaista ratkaisua [2] . Esitetty oikeudenmukainen ratkaisu oli, että kansalaisjärjestö rajaisi pyynnön koskemaan kaikkia kahden kuukauden jaksoja vuosina 2015 ja 2016, lukuun ottamatta viittä komissaaria, joiden kahden kuukauden matkakulut oli jo julkaistu joulukuussa 2016.

4. Kansalaisjärjestö väitti, ettei se voinut hyväksyä ehdotettua ratkaisua, koska se ei ollut ainoa pyyntöjen lähde. Se korosti kuitenkin, että ehdotettua ratkaisua ei joka tapauksessa voida hyväksyä. Valtiosta riippumaton järjestö valitti komissiolle tavasta, jolla komissio oli käsitellyt tutustumispyynnöt.

5. Yksittäinen kantelija kääntyi oikeusasiamiehen puoleen huhtikuussa 2017, koska komissio ei ollut vastannut hänen pyyntöönsä saada tutustua asiakirjoihin. Kansalaisjärjestö kääntyi oikeusasiamiehen puoleen kesäkuussa 2017, koska se ei saanut komissiolta vastausta kanteluunsa.

6. Komissio ilmoitti kesäkuussa 2017 valtiosta riippumattomalle järjestölle, että tutustumispyynnön kattamien asiakirjojen suuren määrän vuoksi se tarvitsisi enemmän aikaa ennen vastaamista.

7. Komissio antoi heinäkuussa 2017 vastauksensa uudelleentarkastelupyyntöön ja lähetti sen ainoastaan valtiosta riippumattomalle järjestölle. Päätöksessä todettiin, että komissio oli rajoittanut pyynnön soveltamisalaa yksipuolisesti, koska ratkaisuun ei päästy. [3] Komissio myönsi puheenjohtajalle, varapuheenjohtajille ja komission jäsenille kyseisenä ajankohtana 257 yhteenvetoa matkakuluista tammi- ja helmikuussa 2016.

Tutkimus

8. Oikeusasiamies käynnisti tutkimuksen siitä, miten komissio käsitteli komission jäsenten matkakuluja koskevia yleisön tutustumispyyntöjä. Tutkimuksen aikana oikeusasiamiehen tutkintaryhmä tapasi komission ja tutki asiaa koskevat komission asiakirjat. Oikeusasiamiehen päätöksessä otetaan huomioon osapuolten tutkimuksen aikana esittämät perustelut ja näkemykset sekä osapuolten välinen kirjallinen keskustelu yleisön tutustumispyyntömenettelyn aikana.

Komission jäsenten matkakuluja koskevien asiakirjojen julkisuutta koskevien pyyntöjen käsittely komissiossa

Oikeusasiamiehelle esitetyt perustelut

9. Yksittäinen kantelija väitti, että komissio ei käsitellyt hänen kanteluaan sovellettavien sääntöjen [4] mukaisesti, koska komissio ei hyväksynyt hänen pyyntöään eikä vastannut siihen.

10. Kansalaisjärjestö on huolissaan myös siitä, miten komissio on käsitellyt tutustumispyyntöjä. Se katsoo, että niitä olisi pitänyt käsitellä erillisinä pyyntöinä eikä yhtenä ainoana pyynnönä yhdestä lähteestä. Valtiosta riippumaton järjestö väittää lisäksi, että komissio on virheellisesti päättänyt olla yhteydessä suoraan siihen eikä kaikkiin hakijoihin erikseen, erityisesti sen jälkeen, kun valtiosta riippumaton järjestö on ilmoittanut, ettei se toimisi kantajien välittäjänä.

11. Valtiosta riippumaton järjestö ei myöskään katso, että komissio voisi tehdä ehdotuksen oikeudenmukaisesta ratkaisusta, koska jokainen yksittäinen pyyntö ei koskenut suurta määrää asiakirjoja. Se kiistää myös komission näkemyksen, jonka mukaan kaikkien tutustumispyyntöjen käsittelyyn kuluva aika olisi 75,5 päivää.

12. Komissio väittää, että oli oikein käsitellä useita tutustumispyyntöjä yhtenä. Kansalaisjärjestöjen kampanjassa ja pyyntöjen hyvin samankaltaisessa sanamuodossa tehdään selväksi, että pyynnot olivat osa järjestettyä kampanjaa. Komissio katsoo, että tarkoituksena oli

välttää esittämästä yhtä yleisön tutustumispyyntöä, joka koskisi suurta määrää asiakirjoja, mikä olisi ollut liian raskasta komissiolle.

13. Yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevia sääntöjä ei voida kiertää jakamalla suurta määrää asiakirjoja koskeva pyyntö useisiin pienempiin pyyntöihin [5]. Koska kansalaisjärjestö oli käynnistänyt kampanjan näiden asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi, komissio piti sitä kantajien välittäjänä.

14. Komissio väitti myös, että käsitellessään yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevaa pyyntöä sen on otettava huomioon hakijan etu ja hakemuksen käsittelyyn tarvittava työ määrä. Tässä tapauksessa se katsoo, että ehdotetulla ratkaisulla tasapainotetaan asianmukaisesti näitä etuja rajoittamalla tutustumispyyntö kahden kuukauden ajanjaksoon. Koska valtiosta riippumaton järjestö ei hyväksynyt ehdotettua ratkaisua, komissio väittää soveltaneensa ehdotettua ratkaisua oikein, jotta se voisi käsitellä pyynnön lakisääteisessä 15 työpäivän määräajassa.

Oikeusasiamiehen arviointi

15. Yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevissa EU:n säännöissä otetaan asianmukaisesti huomioon hallinnollinen rasite, joka toimielimelle voi aiheutua, jos pyyntö on hyvin suuri tai jos samalta hakijalta pyydetään hyvin paljon pyyntöjä. Tässä tapauksessa komissio vastaanotti lyhyessä ajassa 188 yleisön tutustumispyyntöä. Kun otetaan huomioon näiden pyyntöjen hyvin samankaltaisuus ja se, että kansalaisjärjestö kannusti, järjesti ja koordinoi pyyntöjä, oli kohtuullista, että komissio käsitteli niitä yhtenä suurena pyyntönä. Jos komission ei sallittaisi omaksua tällaista näkemystä, sääntöjä, joilla pyritään suojelemaan julkishallinnon moitteetonta toimintaa koskevaa yleistä etua, kierrettäisiin helposti ja heikennettäisiin.

16. Vaikka oikeusasiamies on samaa mieltä siitä, että komissio on toiminut järkevästi päättäessään käsitellä kaikki pyynnöt yhdessä, sen olisi kuitenkin pitänyt ilmoittaa hakijoille päätöksestään ottaa yhteyttä ainoastaan kansalaisjärjestöön välittäjänä. Se, että kullekin hakijalle ilmoitetaan, miten se aikoo edetä, ei olisi edellyttänyt kohtuutonta työ määrää, jos se toimisi vakiosähköpostina kullekin hakijalle.

17. Vaikka oikeusasiamiehelle on selvää, että kansalaisjärjestö järjesti kampanjan, komissio ei voi delegoida velvollisuutta vastata henkilökohtaisiin tutustumispyyntöihin osapuolelle, joka ei hyväksy tätä tehtävää. Jos komissio katsoo tarpeelliseksi pitää yhteyttä johonkin tällaisessa tilanteessa olevaan osapuoleen pyyntöjen käsittelyn helpottamiseksi, komission olisi varmistettava, että asianomainen osapuoli suostuu siihen, ja komission olisi myös ilmoitettava tästä päätöksestä kaikille hakijoille.

18. Siltä osin kuin on kyse siitä, onko komissio toiminut järkevästi ehdottaessaan yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevan pyynnön supistamista, oikeusasiamies katsoo asiakirja-aineiston tarkastuksen jälkeen ja saatuaan selvityksen siitä, miten komissio käsittelee ja säilyttää kyseiset asiakirjat, että komission arvioitu aika tutustua asiakirjoihin, 75,5 työpäivää,

oli kohtuullinen. Näin ollen komissio oli oikeutettu pyrkimään oikeudenmukaiseen ratkaisuun, josta säädetään oikeudellisessa kehyksessä.

19. Pyyntönsä soveltamisalan kaventamista koskevan ehdotuksen sisällön osalta komissio esitti ratkaisun, jonka avulla pyyntö voidaan käsitellä kohtuullisessa ajassa. Oikeusasiamies toteaa, että EU:n tuomioistuimet ovat vaatineet, että tätä määräaikaa ei voida pidentää suurten pyyntöjen käsittelemiseksi [6]. Tässä yhteydessä komissio toimi kohtuullisesti, kun se myönsi puheenjohtajalle, varapuheenjohtajille ja komission jäsenille 257 yhteenvetoa matkakuluista tammi- ja helmikuussa 2016.

20. Oikeusasiamies on kuitenkin samaa mieltä siitä, että on olemassa merkittävä yleinen etu saada kyseiset tiedot. Oikeusasiamies pyrki tutkimuksen aikana tutkimaan keinoja, joiden avulla komissio voisi saattaa tällaiset asiakirjat saataville ennakoivasti tulevaisuudessa. Tässä yhteydessä oikeusasiamies suhtautuu myönteisesti viimeaikaiseen kehitykseen, nimittäin komission [7] sitoumukseen julkaista tiedot kunkin komission jäsenen matkakuluista kahden kuukauden välein. Oikeusasiamies on seurannut tämän sitoumuksen noudattamista ja on tyytyväinen siihen, että näiden tietojen julkaiseminen on nyt säännöllistä ja rutiininomaista. Tämä on erittäin myönteinen askel kohti suurempaa avoimuutta tällä alalla ja oikeuttaa tämän tutkimuksen päättämisen. Oikeusasiamies seuraa tilannetta kuitenkin edelleen tiiviisti.

Johtopäätös

Tutkimuksen perusteella oikeusasiamies päättää asian käsittelyn seuraavalla päätelmällä :

Kun otetaan huomioon komission myönteinen sitoumus julkaista säännöllisesti ja rutiininomaisesti tietoja kunkin komission jäsenen matkakuluista kahden kuukauden välein, oikeusasiamies katsoo, että asiaa ei ole syytä tutkia tarkemmin.

Oikeusasiamies kiittää komissiota tästä uudesta ennakoivasta julkaisupolitiikasta.

Tästä päätöksestä ilmoitetaan kantelijalle ja komissiolle.

Emily O'Reilly

Euroopan oikeusasiamies

Strasbourg, 16.11.2018

[1] www.access-info.org/commissioners-expenses [Linkki]

[2] Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun asetuksen (EY) N:o 1049/2001 6 artiklan 3 kohta (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

[3] Unionin tuomioistuimen tuomio 2.10.2014, *Guido Strack v. komissio*, C-127/13, ECLI:EU:C:2014:2250, 27–28 kohta.

[4] Asetuksen (EY) N:o 1049/2001 7 artikla, jonka mukaan hakemukset on käsiteltävä nopeasti ja vastaanottotodistukset on lähetettävä.

[5] Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio 10.12.2010, *Ryanair v. komissio*, T-494/08, ECLI:EU:T:2010:511, 34 kohta.

[6] Asia C-127/13, *Guido Strack v. komissio*, 27–28 kohta.

[7] Ks. puheenjohtaja Jean-Claude Junckerin unionin tilaa koskeva vuoden 2017 puhe, jota on myöhemmin käsitelty Euroopan komission jäsenten menettelysäännöistä 31. tammikuuta 2018 annetun komission päätöksen C(2018) 700 final 6 artiklan 2 kohdassa, saatavilla osoitteessa https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/code-of-conduct-for-commissioners-2018_en_0.pdf